

Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce
Ročník 11 Číslo 3 Jún / Júl 2009

Cesta pútnika

„Všetko má svoj čas a svoju chvíľu každé úsilie pod nebom. Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má zomrieť, svoj čas má vysádzať, svoj čas má sadenice vytrhať. ...“
(Kaz 3,1-8)

A svoj čas má aj pôsobenia kňaza vo farnosti. Koľko kňazov človek zažije v jednej farnosti? Veľa či málo? Počty sú nepodstatné, podstatné je to, akú stopu za sebou zanechá. Ako a či odovzdá ľuďom

to, čo odovzdať mal. Z vôle Božej.

Keď si Boh povoláva chlapca do seminára, má s ním svoj úmysel, zámer. Z chlapca sa stane muž – kňaz. A ten sa vydá na cestu. Cesta kňaza je cestou večného pútnika. Nemá svoj domov a nikde si ho ani nevytvára. Jeho údelom je byť sám a predsa však neopustený. Boh nad ním drží svoju ruku a vedie ho. No napriek tomu – z ľudského hľadiska zo-

stáva pútnikom. Len vtedy, keď sa zriekne naviazania na miesto a priestor, môže sa rozdávať. Môže obohacovať a zároveň sám byť obohatený.

Súčasná doba nepraje kňazom. A kedy priala? Kto berie svoju katolícku vieru vážne, vie, že prejavy viery budú stále terčom útokov, kritiky, výsmechu... Kňazi to majú ťažké. A preto je obdivuhodné a hodné našich modlitieb a podpory, keď vidíme záujem chlap-

cov odísť do seminára a nechať sa vyformovať na kňaza.

V júni končia mnohí kňazi svoje pôsobenia a presúvajú sa do iných farností. Mesiac jún je zasvätený Božskému Srdcu Ježišovmu. Taká symbolika - ak nám kňaz viac prirastie k srdcu, ťažká je rozlúčka. Vieme dobre, že sa nemáme viazať na kňaza, ale na učenie Krista, ktoré nám sprostredkováva.

Pokračovanie na str. 5

Mestu Rímu a svetu

Dekrét
čítaj str. 3

Dvanásť rokov v Markušovciach

Ján Duda
čítaj str. 6-7

Lumenrodiny

Adriana Lazorová
čítaj str. 8

Milí čitatelia!

Dovoľte mi, aby som využila zásadnú vlastnosť editoriálu a bola v ňom osobná.

Pred časom vyvstala v našej farnosti otázka, ako máme oslovovať nášho kňaza. Vzdelaním dosiahol titul profesor a zároveň svojím povoláním je kňazom a farárom našej farnosti.

Odpoveď prišla priamo od neho a myslím si, že prirodzená. Ako uviedol, pre svojich študentov je profesorom a pre svojich farníkov farárom. Jednoduché. Ja ho však dnes oslovím trochu inak.

Drahý náš duchovný otec Ján!

Slovo otec má veľkú hodnotu. Pomenováva toho, kto je „hlavou“ rodiny, kto sa stará o svoje deti, aby mali to, čo potrebujú, chce pre nich to najlepšie. Má pevný charakter, vie dodržať slovo a usiluje sa byť oporou pre tých, ktorí sú mu zverení. Má svojich najbližších rád a vie sa ich zastať.

Vy ste sa stali na dvanásť rokov duchovným otcom Markušovčanov, Tepličanov, Lieskovancov. Som presvedčená, že ste si svoju úlohu „otca“ splnili.

Pod - navonok zdanlivo - „neprestrelnou vestou Gorala“ bije vo Vás kus dobrého otcovského srdca. To môžu potvrdiť tí, ktorí mali možnosť viackrát a častejšie viesť s Vami zmysluplné rozhovory na všelijaké témy. Som vďačná za to, že som mohla patriť k takýmto ľuďom. Ďakujem za množstvo času, kedy ste boli ochotný spoločne hľadať odpovede na rozličné - teologické alebo spoločenské otázky, a tak ste sa usilovali ukazovať smerovanie dnešného katolíka.

Kto dokázal pozorne počúvať Vaše príhovory a mal pritom srdce otvorené, mohol sa mnohému dobrému naučiť. Kto sleduje Vaše mnohoraké aktivity, vie, že sa usilujete držať pravú katolícku líniu, ktorú hlása náš Svätý Otec.

V tomto našom poslednom spoločnom čísle časopisu by som sa Vám chcela osobitne poďakovať za vedenie našej redakcie. Lenže to by znelo dosť stroho. Ďakujem Vám za osobné duchovné vedenie, za povzbudenie, pochopenie, ale aj za ochotu riešiť problémy. Ale hlavne za to, že Vám na nás záležalo. A to je to najpodstatnejšie.

Vážim si aj to, že ste dokázali jasne pomenovať aj svoje slabé miesta. To svedčí o veľkosti človeka. Ste kňazom, ktorému Boh udelil ďalšie talenty. A preto je potrebné ich ďalej rozvíjať. Som presvedčená, že napriek Vášmu intelektuálnemu záberu ostávajú vo svojom srdci na prvom mieste kňazom. Kristovým kňazom. A to najviac oceňujem.

Prajem Vám, aby ste v ďalšom Vašom úseku života pokračovali cestou, ktorú pre Vás pripravil náš Pán. Máte vnímavé srdce, určite budete „počut“, kam Vás volá, aby ste naplnili svoje poslanie.

Na túto cestu Vám spolu s celou redakciou vyprosujem len jedno - nech Vás Boh požehnáva, aby ste boli vo svojom kňazskom živote svetlom sveta a soľou zeme.

Uprimná vďaka za všetko

Monika Hodnická,
šéfredaktorka ■

zdravotnícke okienko

Cukrovka u detí

Problémom cukrovky u detí je fakt, že postihuje rastúci a rozvíjajúci sa organizmus. Nedostatočná kompenzácia cukrovky sa prejaví na zaostávaní rastu a spomalení psychického a telesného vývinu. Nárast civilizačných ochorení v ostatnom období sprevádza aj nárast cukrovky. Začiatok ochorenia sa nezriedka presúva do predškolského veku. Samotnú cukrovku, keď už prepukne, nie je ťažké diagnostikovať. Na úvod začíname niekoľkodňovú liečbu na jednotke intenzívnej starostlivosti, keď dieťaťu podávame infúzne roztoky a taktiež inzulín do žily. Ak sa podarí upraviť glykémie do potrebného pásma, prechádza sa na štandardnú liečbu inzulínom podkožne. V tomto období sa čerstvý diabetik učí žiť so svojou chorobou. Vtedy prebieha nastavovanie diabetika na inzulín v niekoľkých dávkach cez deň - zvyčajne sú to 3 dávky rýchlo účinkujúceho inzulínu pred hlavným jedlom a 1 dávka pomaly účinkujúceho inzulínu na noc. Diabetik sa učí podávať inzulín do podkožia pomocou inzulínového pera so zásobníkom, ktoré vydrží aj niekoľko týždňov. Inzulín aplikuje do podkožia paží, podbruška a stehien. Diabetik sa učí tzv. selfmonitoringu. Pomocou glukometra a vpichovej lancety si niekoľkokrát denne odoberá glykémiu a zaznamenáva do slovníčka. Podobne je to i s močom. Jedenkrát denne si vyšetří moč na cukor a ketóny. Moč si vyšetří aj vtedy, ak má vysokú glykémiu nad 15 mmol/l. Pri prí-

tomnosti ketolátok v moči si moč kontroluje pravidelne až do ich vymiznutia a dbá na zvýšený prísun tekutín. Na základe aktuálnych glykémii v krvi a výsledkov moču lekár - diabetológ upravuje hladiny inzulínu tak, aby boli čo najviac vyrovnané.

Cieľom správnej liečby diabetika sú vyrovnané hladiny glykémie čo najbližšie norme. Tým sa bráni skorému nástupu komplikácií diabetu, pod ktorými si predstavujeme chorobné zmeny na drobných cievach nôh, obličiek, sietnice a diabetickej neuropatie. Následkom nesprávnej liečby je hemodialýza pre zlyhanie obličiek, slepota, poruchy videnia, amputácia končatín či neuropatia. Aby sme tomu predišli, prebieha opakované zaúčanie diabetika do liečby vo forme edukácie. Strava diabetika je prísne monitorovaná a počíta sa na tzv. chlebové alebo sacharidové jednotky. Dodržiavanie množstva sacharidových jednotiek je predpokladom úspešnej liečby. Jedlo sa takto konzumuje 6 x denne v pravidelných časových intervaloch a so stálym množstvom sacharidov, ktoré sa učia diabetici počítať. Pre diabetológa je často problémom udržať žiadúce glykémie u nespolupracujúceho dieťaťa v dojčenskom či batolivom veku, rovnako ako v puberte. Vtedy diabetik nezriedka odmieta svoju diagnózu, bojuje s ňou a je v liečbe zámerne nedisciplinovaný. Vtedy je marné akékoľvek úsilie.

Jana Virčíková,
detská lekárka ■

Apoštolská penitenciária: Mestu Rímu a celému svetu

Dekrét

Odpustky za skutky nábožnosti počas Roka kňazov vyhláseným pri príležitosti výročia smrti sv. Jána Mariu Vianeyho.

Už blízko je deň, v ktorom si pripomenieme 150 rokov od nábožného odchodu do neba sv. Jána Mariu Vianeyho, arského farára, ktorý bol tu na zemi obdivuhodným príkladom Dobrého pastiera v službe Kristovým veriacim. Jeho príklad je hodný nasledovania veriacimi, ale najmä kňazmi, aby sa usilovali napodobňovať jeho čnosti. Preto Najvyšší Veľkňaz Benedikt XVI. ustanovil, že od 19. júna 2009 do 19. júna 2010 budeme sláviť Rok kňazov, počas ktorého nech sú kňazi stále viac upevňovaní vo vernosti Kristovi konaním nábožného rozjímania, duchovnými cvičeniami a konaním ďalších vhodných nábožných úkonov.

Tento posvätný čas začne na slávnosť Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, teda v deň kňazského zasväcovania, keď Najvyšší Veľkňaz bude sláviť Vešpery pred relikviami sv. Jána Vianeyho, ktoré prinesie do Ríma biskup diecézy Belley-Ars. Rok kňazov uzavrie rovnako Jeho Svätosť na námestí sv. Petra za prítomnosti kňazov z celého sveta, ktorí si zároveň obnovia kňazské sľuby vernosti Kristovi a medzi sebou záväzok bratského spoločenstva.

Kňazi nech sa usilujú nadobudnúť prostredníctvom modlitieb a dobrých skutkov obdržať od Najvyššieho

a Večného Kňaza Ježiša Krista milosť a viditeľný jas vo Viere, Nádeji a Láske a v ďalších čnostiach. Nech tieto dary sú viditeľné v ich živote aj navonok, aby bolo vidieť, že sú plne zasvätení duchovnej službe Božieho ľudu, teda cieľu, ktorý Cirkev vždy nosila vo svojom srdci a o čo sa nadovšetko usilovala.

Aby sa dosiahol tento cieľ, majú svojím dielom prispieť aj tieto odpustky, ktoré Apoštolská penitenciária týmto Dekrétom ustanovila v súlade s vôľou Svätého Otca na Rok kňazov.

A/ Úplné odpustky sa udeľujú kňazom úprimne činiacim pokánie, ak v akýkoľvek deň budú nábožne sa modliť aspoň Ranné chvály alebo Vešpery pred Najsvätejšou Sviatosťou Oltárnou vyloženou k verejnej poklone alebo uloženou v bohostánku a podľa príkladu arského farára sv. Jána, budú pripravení poslužiť vyslužením sviatosti a najmä sviatosťou zmierenia. Tieto odpustky môžu obetovať za zomrelých spolupratrov na spôsob príhovoru, ak v súlade s ostatnými platnými predpismi pristúpia sami k sviatosti zmierenia, príjmu Eucharistiu a pomodlia sa na úmysel Svätého Otca.

B/ Úplné odpustky sa udeľujú všetkým veriacim úprimne činiacim pokánie, ak sa nábožne zúčastnia na svätej omši a obetujú svoje modlitby a akýkoľvek dobrý skutok za kňazov, aby ich Kristus posvätil a napravil podľa vzoru svojho Najsvätejšieho Srdca; odpustky však obdržia len vtedy, ak sami pristúpia k sviatosti zmierenia a pomodlia sa na úmysel Svätého Otca: 1/ v samotný deň otvorenia Roku kňazov; 2/ každý prvý štvrtok v mesiaci; 3/ ktorýkoľvek iný deň a mieste určeným miestnym ordinárom pre dobro veriacich.

Bude veľmi vhodné, aby v katedrálach a farských chrámoch sami kňazi, ktorým je zverená pastoračná starostli-

vosť o veriacich, viedli tieto úkony nábožnosti, slúžili svätú omšu a sposedali veriacich.

Úplné odpustky sa udeľujú aj starým a chorým a všetkým veriacim, ktorí nemôžu opustiť svoj domov alebo byt. Nech vo svojej duši sa zrieknu každej náklonnosti k hriechu a nech majú úmysel splniť v najbližšom čase, akonáhle im to okolnosti dovoľia, tri obvykle podmienky, a získajú úplné odpustky doma alebo tam, kde sa nachádzajú, ak vo vyššie spomínaných dňoch sa pomodlia za posvätenie kňazov a s dôverou obetujú Pánu Bohu prostredníctvom Panny Márie, Kráľovnej apoštolov, svoje choroby a bolesti svojho života.

Napokon sa udeľujú čiastočné odpustky všetkým veriacim vždy, ak sa pomodlia nábožne päťkrát modlitby Otče náš, Zdravas Mária a Sláva Otcu alebo inú modlitbu schválenú cirkevnou autoritou na česť a slávu Najsvätejšieho Srdca Ježišovho a obetujú to za kňazov, aby si zachovali čistotu a svätosť života.

Tento Dekrét je platný na dobu celého Roka kňazov. Všetko, čo by bolo v rozpore s nariadeniami tohto dekrétu, stráca svoju platnosť.

Dané v Ríme v sídle Apoštolskej penitenciária 25. apríla na sviatok sv. Marka evanjelistu a v roku Pána 2009.

James Francis Kardinál Stafford,
apoštolský penitenciár

Gianfranco Girotti, o.f.m., titulárny
biskup metský, regent

Farnosť Markušovce

Farnosť Markušovce je starobyľou farnosťou a v súčasnosti sa dá jej vznik určiť len veľmi ťažko. Súčasný kostol sv. Michala archanjela stojí na pahorku nad Hornádom so štíhlou gotickou vežou. Na tomto pahorku pravdepodobne stál drevený kostolík už v 11. alebo 12. storočí. Pri výskume v podzemí kostola archeológ František Javorský v roku 1997 objavil časti základu staršej neznámej stavby spreď 13. storočia. Základná časť súčasného kostola bola postavená v prvej polovici 13. storočia pravdepodobne spolu s hradom rodiny Máriássy, ktorý je lokalizovaný hneď vedľa kostola. V roku 1484 gróf Mikuláš Máriássy prebúral severnú stenu chrámu a pristavil kaplnku Kozmu a Damiána, ktorá dnes tvorí severnú bočnú loď chrámu. V jubilejnom roku 1500 ten istý zemepán prebúral južnú stenu chrámu a pristavil k nej kaplnku sv. Anny. V roku 1709 kostol prešiel do rúk Kalvínom a zemepán spustošil interiér kostola. Kostol obnovil až Alexander Máriássy, titulárny biskup knínsky a spišský prepošt, ktorý dňa 6. júla 1731 osobne vykonal dedikáciu kostola k úcte sv. Michala archanjela. V súčasnosti obec Markušovce, ktorá leží asi 6 km juhovýchodne od Spišskej Novej Vsi počíta 3200 obyvateľov, z ktorých sa najviac sa hlási ku katolíckej cirkvi.

Vo vzdialenejšej histórii pod jurisdikciu markušovského farára patrili aj obce Koterbachy (v súčasnosti Rudňany), Matejovce nad Hornádom, Závadka, Lieskovany, Teplička a iné menšie osady. V súčasnosti má farnosť Markušovce tri filiálky: Tepličku nad Hornádom, Pod Tepličku a Lieskovany. Najpočetnejšou filiálkou je Teplička nad Hornádom s počtom obyvateľov 1100 a vlastným kostolom, ktorý zväčšili o dve bočné lode začiatkom 20. storočia Tepličania, ktorí odišli pracovať do Ameriky. Dovedy tam bola iba kaplnka.

Filiálka Pod Teplička kostol nemá a časť veriacich navštevuje bohoslužby v Spišskej Novej Vsi a časť prichádza do kostola v Tepličke. Odhadnúť počet obyvateľov Pod Tepličky je dosť zložité, nakoľko sa tam nachádza aj rozsiahla

chatová osada. Nie je však potom väčšia než Lieskovany. Filiálka Lieskovany počíta približne 300 obyvateľov, od roku 1990 má vlastný kostol.

Farský kostol v Markušovciach

Kostol sv. Michala v Markušovciach má hlavnú loď a dve bočné lode. Murované jadro kostola bolo postavené v prvej polovici 13. storočia a postupne sa k nemu pristavovali jednotlivé ďalšie časti: v roku 1484 severná loď, v roku 1500 južná loď, potom sa zväčšila zákristia a ešte predtým sanktuárium, začiatkom 20. storočia sa predĺžila severná loď. Oltár je barokový, lavice pochádzajú v 19. storočia. Začiatkom 20. storočia uderil do barokovej veže blesk a zničil ju. Novú vežu postavili už v gotickom štýle a urobili ju špicatou. Organ pochádza z povojnovej doby (približne z roku 1945-50 z dielne Rieger). V roku 1998 bolo v kostole vybudované vodné podlahové temperovanie a uložená travertínová dlažba, preto je v kostole príjemná teplota aj v zimných mesiacoch. Exteriér kostola je obklopený mohutným murovaným valom a preto bolo možné vybudovať expozíciu sakrálneho umeleckého kameňa, chodníky a parkový trávnik s umelým automatickým zavlažovaním. Vo veži sa nachádzajú tri zvony. Najmenší asi 150 kg zvon

Michal je z roku 1991 z dielne Márie Dytrychovej, stredný 320 kg zvon Ján Vojtaššák je z roku 2003 a bol vyrobený v dielni Márie Dytrychovej a najväčší pol tonový zvon Urban je z 19. storočia. Všetky zvony majú od roku 2003 nové drevené závesy a fungujú na lineárny elektrický programovací pohon. V roku 2003 dostali všetky zvony nové „srdce“ z dielne Rostislava Bouchala. Firma Aman z Markušoviec vyrobila nové kované vstupné brány do nádvorja kostola.

Na nádvorí kostola je pohrebisko rodiny Máriássy, ktorí boli kedysi patrónmi kostola. Dňa 21. júna 2003 bol na nádvorí pochovaný gróf Pavol Máriássy, ktorý býval v Štokholme a umrel 93-ročný v Markušovciach.

Kostol sv. Michala archanjela v Markušovciach je historickou pamiatkou a je súčasťou spišskej gotickej cesty.

Filiálny kostol v Tepličke

V Tepličke nad Hornádom bola dlhé roky iba kaplnka a Tepličania chodili na bohoslužby do Markušoviec. Začiatkom 20. storočia niektorí Tepličania, ktorí odišli za prácou do Ameriky, keď sa vrátili, zväčšili kaplnku o dve bočné lode. Ale až niekedy v 60. – 70. rokoch začal pravidelnejšie a častejšie prichádzať na voze kňaz, aby tu odslúžil svätú omšu. Ku koncu 20. storočia bol interiér rekonštruovaný.

Bolo vybudované elektrické podlahové temperovanie s novou keramickou dlažbou. Obetný stôl a bohostánok je z karpatského pieskovca. Dňa 11. apríla 1998 dedikáciu kostola vykonal Mons. Andrej Imrich, titulárny biskup Castello Tituliáno a pomocný spišský biskup. Následne bola vykonaná generálna oprava organa a zavedené nové osvetlenie. Kostol je najvýraznejšou dominantou obce.

Filiálny kostol v Lieskovanoch

Základný kameň tohto kostola požehnal Ján Pavol II. pri svojej prvej návšteve Slovenska v roku 1990 a kostol požehnal 15.8.1990 spišský diecézny biskup Mons. František Tondra. Ide o moderný kostol, ktorý aj priestorovo počíta s rastom počtu cirkevnej obce. O stavbu kostola sa zaslúžil vtedajší správca farnosti Michal Vitkov-

ský. Aj tento kostol je temperovaný vodným radiátorovým systémom a aj v zimnom období je v ňom veriacim príjemne. Okolie kostola je vynikajúcou ukážkou záhradnej architektúry (trávnik, zavlažovanie, kroviny), o čo sa stará firma Muškát pána Jána Živčáka. Od roku 2005 má kostol novú drevenú krížovú cestu z dielne majstra Štefana Barnáša z Kežmarku.

-jd-

Cesta pútnika

Pokračovanie zo str. 1

Napriek tomu – sme predsa len ľudskí. A každá rozlúčka býva citlivou záležitosťou. Ak sa nám teda urobí pri srdci smutno z odchodu našich kňazov, odovzdajme ich s našimi modlitbami a obetami pod ochranu Božského Srdca Ježišovho.

Farnosť Markušovce spolu so svojimi filiálkami Lieskovany a Teplička ďakujú svojim odchádzajúcim kňazom za ich plodné pôsobenie a prajú im veľa Božích milostí na nových pôsobiskách. Nech je aj tento

mimoriadny Rok kňazov, ktorý bol vyhlásený Svätým Otcom, pre nich posilou v ich kňazskom živote, aby navždy ostali vernými Kristovými kňazmi.

Odchody a prichody sú prirodzenou súčasťou života.

Veď - všetko má svoj čas a čas si potom nájde svoje všetko.

Monika Hodnická ■

Dvanásť rokov v Markušovciach

Prišiel čas sa rozlúčiť. Odchádzam z postu farára markušovskej farnosti a 30. júna 2009 moja pastoračná úloha v tejto farnosti a filiálkach sa končí. Prišiel som sem na základe Dekréty spišského diecézneho biskupa 1. júla 1997 a rovnako na základe jeho Dekréty odtiaľ po dvanástich rokoch odchádzam. Otec biskup mi inú farnosť nedáva. Budem bývať a pracovať v Spišskej Kapitule v rámci diecéznej biskupskej kúrie.

Dovoľte mi, aby som sa Vám za tých dvanásť rokov úprimne poďakoval. Boli pre mňa duchovným obohatením, pretože som videl Vašu vieru, počul som Vaše modlitby a spolu sme sa modlili, videl som Váš záujem o Božie

slovo a ochotu milovať Pána Boha, jeho Matku i Cirkev. Videl som a zažil som Vašu ochotu mi nezištne pomáhať, stál som ako Váš duchovný pastier pri radoostiach, ale i bolestiach vášho života a Vy ste stáli pri mojich. Spoznal som tu mnoho vzácných a nábožných ľudí, ako by som mohol na Vás zabudnúť!? Všetkých Vás odporúčam Pánovi.

Napokon Vám prajem dobrého nového duchovného pastiera. Aby Vás vedol k Bohu a večnej spásy nechovnej príkladom kňazského životného, horlivým, verným a múdrom ohlasovaním Božieho slova a nech Vás posväcuje vysluhovaním sviatostí a svätenín. Nech Vás vedie k láske k Pánu Bohu a k Cirkvi.

Ján Duda, farár

Mimoriadne investície počas pôsobenia Jána Dudu v Markušovciach

Dvanásť rokov pôsobenia v oblasti „mimoriadneho hospodárenia“ to znamená investície; za riadne hospodárenie sa považujú stabilné výdavky ako napríklad platenie inkasa, poplatkov za plyn, elektrinu, vodu. Z mimoriadnych investícií spomeniem aspoň tie, ktoré považujem za najdôležitejšie a znamená aj vynaloženie značných finančných prostriedkov:

1997-1998

Dokončenie opravy interiéru filiálneho kostola v Tepličke (oltár, obetný stôl, ambón, bohostánok, vitráže).

1998-2004

Oprava interiéru a exteriéru farského kostola v Markušovciach (archeologický výskum v interiéri kostola; vybudovania podlahového temperovania; vybudovanie plynovej a vodovodnej prípojky; vybudovania odpadovej prípojky, vybudovania vetracích kanálov v interiéri, vybudovanie nových elektrických káblových rozvodov v interiéri, nového osvetlenia, travertínová dlažba; vybudovanie chodníkov na nádvorí kostola; výrub a výsadba stromov na nádvorí kostola, vybudovania skeletu proti blesku nad kostolom a jeho uzemnenie; odvodnenie múrov kostola a ich izolácia; vybudovanie automatického zavlažovania nádvorja kostola a úprava celého nádvorja; obielenie interiéru i exteriéru kostola, vybudovanie nových kovových brán pri vstupoch do nádvorja kostola).

2001

Výroba a montáž nových hodín na veži kostola v Tepličke.

2002

Výroba zvona „Ján Vojtaššák“ s hmotnosťou 230 kg pre vežu markušovského kostola.

2003

Výroba a montáž nových „srdc“ pre všetky tri markušovské zvony a vybudovanie nových nosných závesných ramien pre všetky zvony a zhotovenie nového bezdotykového ťahania všetkých zvonov a ich diaľkové ovládanie.

2004

Výroba a montáž nových „srdc“ pre všetky tri zvony v Tepličke, vybudovania nových nosných ramien zvonov a zhotovenie nového bezdotykového ťahania všetkých zvonov v Tepličke.

2005

Zhotovenie nového ťahania a odbijania hodín na veži markušovského kostola.

2002

Generálna oprava organu v markušovskom kostole. Generálna oprava organu v kostole v Tepličke.

2004

Vybudovanie plynovej prípojky a zavedenie ústredného temperovania

v kostole v Lieskovanoch; vybudovanie kovovej vstupnej brány do nádvorja kostola.

2004

Zhotovenie novej Krížovej cesty v kostole v Lieskovanoch.

2005

Zhotovenie nových krížov pri kostole v Markušovciach a pri kostole v Lieskovanoch.

2003-2009

Úpravy na fare: vyčistenie radiátorov a zavedenie nových regulačných a odvzdušňovacích ventilov; zavedenie vodovodnej prípojky; zhotovenie stolov a stoličiek pre organovú školu; uloženie novej drevenej podlahy vo všetkých izbách fary (s výnimkou jednej); vymalovanie niektorých izieb; nahodenie novej omietky v kancelárii fary z dôvodov vzniknutých prasklín.

Od roku 1999

Zriadenie farského časopisu „Pokoj a dobro“, ktorý funguje doteraz pod vedením šefredaktorky Moniky Hodnickej, grafikom Petrom Hamrákom a fotografom Petrom Lazorom.

Od roku 1998

Zriadenie farskej orgánovej školy, ktorá funguje v Markušovciach doteraz (absolventi: Iveta Drabiščáková, Viktória Holečková, Lucia Hamráková, Barborka Hamráčková z Tepličky; Jozef Sukeník, Lucia Hudáková, Lucia Lazorová, Lucia Sivačková, Ján Penták, Lucia Dutková, Lucia Klučárová a navštevujú ju ďalší z Markušoviec, pritom niektorí už hrávajú na svätých omšiach, napríklad Snopko a Sečková).

2008-2009

Pripravuje sa dokumentácia na realizáciu opráv vitráži markušovského kostola (revízia stavu vecí, odborné posúdenie a schvaľovacie konanie na Krajskom pamiatkovom úrade v Košiciach, schvaľovacie konanie cirkevnými inštitúciami; realizácia prác sa predpokladá v dvoch etapách: I. etapa – realizácia okien a vitráži z južnej strany (4 okná) ešte do konca roku 2009; II. etapa – realizácia zvyšných okien v roku 2010. Donorom je pani Heidi Máriássy.

-jd-

Noví kňazi v Markušovciach

Spišský diecézny biskup Mons. František Tondra k 30.6.2009 odvolal z úradu markušovského farára prof. Jána Dudu, PhD., ktorému nezveril novú farnosť, ale ho povoláva plne sa venovať práci v biskupskej diecéznej kúrii v Spišskej Kapitule v úlohe súdneho vikára.

Za farského administrátora v Markušovciach s účinnosťou od 1.7.2009 ustanovil spišský diecézny biskup Mgr. Ondreja Švančaru.

Z úradu kaplána v Markušovciach k 30.6.2009 spišský diecézny biskup odvolal Mgr. Stanislava Mišála a ustanovil ho od 1.7.2009 za farského administrátora vo farnosti Východná na Liptove.

Za nového kaplána v Markušovciach od 1.7.2009 ustanovil spišský diecézny biskup Mgr. Róberta Neupauera, ktorý doposiaľ pôsobil ako kaplán v Spišskej Novej Vsi.

Mgr. Ondrej Švančara

Narodil sa v Liptovskom Mikuláši 18.9.1976, ale vyrastal vo Veľkej Lomnici, kde v roku 1991 ukončil Základnú školu. Neskôr sa presťahovali do Liptovského Mikuláša, časť Ondrášová. Keďže chcel byť rušňovodcom, začal štúdium na Strednej dopravnej škole v Košiciach, ale už po roku odtiaľ odišiel a začal štúdium na Strednom odbornom učilišti v Hornom Smokovci odbor kuchár-čaišník, ktoré ukončil maturitou v roku 1996. Hneď však nastúpil na

štúdium teológie na Rímskokatolícku bohosloveckú fakultu Univerzity Komenského – Teologickom inštitúte v Spišskom Podhradí, ktoré ukončil štátnou skúškou a obhajobou diplomovej práce v roku 2002 a získal titul „magister“ v odbore katolícka teológia. Na kňaza bol vysvätený 15.6.2002 spišským diecéznym biskupom Mons. Františkom Tondrom. Po vysviacke bol kaplánom dva roky v Liesku na Orave u farára Štefana Komu (2002-2004), potom tri roky v Mutnom na Orave u farára Michala Pitoniaka (2004-2007) a napokon dva roky v Spišskej Novej Vsi u dekana - farára Antona Mišeka (2007-2009). Od 1.7.2009 začína ako farský administrátor v Markušovciach. Rodičia žijú v Liptovskom Mikuláši - Ondrášovej. Zo súrodencov je najstarší; má ešte dve mladšie sestry.

Mgr. Róbert Neupauer

Narodil sa 18.7.1981, pochádza zo Spišských Vlach. V roku 1999 ukončil Strednú elektrotechnickú školu s maturitou v Krompachoch. Ihneď nastúpil na štúdiá teológie v Spišskej Kapitule a na kňaza bol vysvätený v roku 2005. Po vysviacke bol štyri roky kaplánom u dekana-farára Antona Mišeka v Spišskej Novej Vsi, odkiaľ prichádza za kaplána do Markušoviec. Má jednu mladšiu sestru.

-jd-

Lumenrodiny

V poslednom čase sa stále častejšie zamýšľame nad vplyvom médií na konanie ľudí, mládeže, či detí. Skutočne televízia, rozhlas, internet či tlač ponúkajú množstvo zábavy, správ, poučenia, no i násilia, sladkých ne-skutočných románikov či nebezpečných návodov na život. Z takého širokého spektra sa dá vybrať všeličo i to, po čom človek skutočne túži. My, ako rodina, sa už dlhší čas zaoberáme myšlienkou spoločenstva. Teda vidíme a poznáme v okolí veľa rodín, ktoré zmyšľajú podobne ako my, ktoré sú nám blízke. Viackrát sme chceli spojiť tieto rodiny do spoločenstva, v ktorom by sa dalo pomodliť, podeliť so zážitkami, podporiť sa, poradiť si.

Pred štyrmi rokmi sme v rádiu Lumen zachytili reklamné vysielanie o novej súťaži, ktorá mala byť protikladom vtedy známych televíznych reality show. „Tak to skúsime“, povedali sme si. A rok po roku sme sa zúčastňovali spoločných stretnutí nielen s redaktormi a pracovníkmi či spolupracovníkmi rádia Lumen, no hlavne s inými Lumenrodinami z celého Slovenska. Veru, je ich dosť a sú to častokrát mnohohočetné rodiny s deviatimi, desiatimi, jedenástimi deťmi, rodiny profesionálnych rodičov či adoptívnych rodičov, ale i obyčajné menšie či väčšie rodiny. Svojimi svedectvami, životom, skúsenosťami vzájomne spolucia a podporujú sa.

Každoročne sa stretávame jeden až dvakrát. Vlni sme mali i víkendové stretnutie v Širokom, na ktoré v dobrom spomínáme. Na svätodušnú nedeľu sme sa zúčastnili stretnutia v Brezne.

Pri organizácii pomáhali pracovníkom Lumenu manželia Ambrózovci z Brezna a tunajšie saleziánske rodiny. Program bol ako vždy pestrý. Svätú omšu celebroroval riaditeľ Diecézneho

dovoliť prežitie osobnej skúsenosti lásky v rodine.

Po svätej omši nás čakal guláš v centre voľného času. Domáce gazdinky pripravili chutné koláčiky a po dobrom

obede mali deti veselý program a súťaž. Dospelí si vzájomne predstavovali vlastné rodiny a diskutovali na rôzne témy s odborníkmi, ktorí sa každoročne zúčastňujú stretnutí – s pedagogičkou Jankou Brádzilovou, s právničkou a odborníčkou na rodinné právo Lýdiou Vasilovou, s otcom Marekom Jiskrom, s animátorskou rodinou Ambrózovcov z Brezna a nechýbala ani osoba, ktorá má od začiatku záštitu nad projektom Lumenrodín a každoročne akcie projektu Lumenrodín navštevuje, europoslankyňa Anna Záborská. Rozoberali sa rôzne témy: výchova - hlavne v puberte, nepriaznivý vplyv médií, kamarátov, omamných, narkotických látok, ale i pozitívne vplyvajúce

aspekty na výchovu, teda spoločenstvá mladých, skauti, rodinné výlety a živá viera. Diskutovalo sa aj o Európskom parlamente, o postavení žien, rodičov na Slovensku a v iných európskych krajinách. Rozprávali sa osobné svedectvá, skúsenosti, zážitky, rady...

Hoci zasľzené počasie sa nám pokúšalo našu náladu pokaziť, každý si zachoval úsmev na tvári, radosť zo stretnutia a načerpal síl do nových dní. Upršané ráno vystriedal studený podvečer a rozlúčka s Breznom. Desiatkrát vypovedané nepredčí raz zažité. Keby ste chceli prežiť niečo podobné, neváhajte a zapojte sa.

Adriana Lazorová ■

centra pre rodiny v Banskej Bystrici otec Marek Jiskra, koncebroval riaditeľ rádia Lumen otec Juraj Spuchlák. Otec Jiskra zdôrazňoval, že manželstvo je veľkou milosťou. Každá rodina potrebuje lásku, Ducha lásky, ktorý vanie. Prostredníctvom Neho by mali rodiny svedectvo lásky podávať ďalej iným ľuďom. Podčiarkol, ako kňazi veľmi potrebujú podporu rodín a ich lásku. Ako veľmi môže rodina pomôcť kňazom plniť si zodpovedne svoje povolanie. Aby kňaza naplňalo jeho povolanie, aby bol zapálený pre kňazský život, je potrebné sprostredkovať mu život v rodine, dovoliť mu zažiť rodinné spoločenstvo nielen pozvaním na obed, ale

rodičia, na slovíčko ...

Výchova k zodpovednej slobode

Sloboda – pojem často skloňovaný v každom páde. Dar, ktorý sme dostali od Boha. Dnes je nám často ponúkaná pseudosloboda, ktorá predstavuje neohraničené možnosti. Možno deťom rodič dovolí pozeráť na čo chce, kedy chce, robiť si, čo chce, ako sa mu to páči a myslí si, že darovať dieťaťu slobodu je to najlepšie. Ale pozná dieťa hranice dobra a zla? Vie určiť, kedy to, čo koná, je správne a kedy nie? Možno občas vie, ale páči sa mu robiť to zlé, pričom netuší, že si šliape po vlastných prstoch. To nik z nás nechce. Tak ako vychovávať k zodpovednej slobode?

Stáť nad dieťaťom a strážiť každý jeho krok, aby náhodou nevybočilo z cesty, je tiež istou taktikou. No do akého veku si to môže rodič dovoliť? Syn či dcéra dospeje, osamostatní sa a ako sa bude vedieť správať bez starostlivého oka otca či mamy? Bude si užívať, veď ho mama nevidí. Darovať dieťaťu slobodu bez ujmy nie je ľahké. Je dobré skúšať to už od malička, vysvetľovať dieťaťu, čo je správne a čo nie, možno mu niekedy dovoliť rozhodnúť sa inak, akoby sme si to predstavovali. Možno sa i popáli. To je jeho vlastná škola, v ktorej sa učí pykať za svoje chyby. Povedzme, že ho necháme, aby si nenapísalo úlohu, keďže sa mu nechce. Na druhý deň v škole pocíti dôsledky

svojho správania. Dá sa povedať, učí sa na vlastných chybách. Môže si porovnať rady rodičov a svoje vlastné neuposlušnosť. Z tohto procesu nemožno vynechať komunikáciu. Diskutovať s dieťaťom o tom, čo vykoná, ako to vykoná, či je to správne, čo všetko môže byť následkom jeho správania.

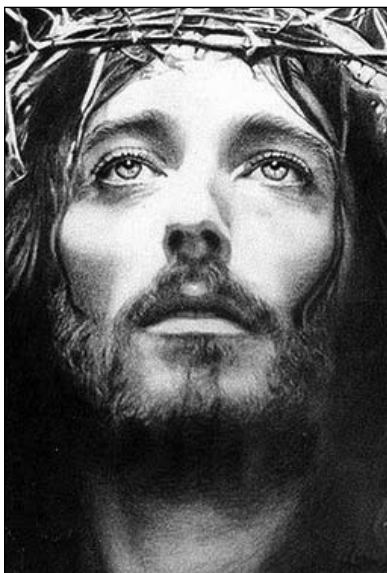
Rodičia majú právo i povinnosť na výchovu svedomia svojich detí, aby dokázali zdravo a objektívne posudzovať svoje správanie či programy v televízii, stránky internetu a následne si vybrať správnu voľbu.

Aby sme mohli z detí vychovávať kritické a sebaisté osobnosti, musíme najprv sami disponovať kritickým pohľadom, pravým a pravdivým rozlišovaním, a teda byť príkladom. A možno už ošúchaná fráza - venovať deťom svoj čas. Dôležité je viesť deti k čítaniu kníh, nielen náboženských, ale i takých, ktoré sú pre dieťa prínosom. Selektovať výber kníh, tiež vzbudzovať v deťoch cit, napríklad cit pre hodnotnú hudbu či umenie. „Krása, ktorá je určitým odrazom božského, inšpiruje a oživuje mladé srdcia i mysle, kým ohavnosť a hrubosť majú na postoje a správanie deprimujúci vplyv.“ (Benedikt XVI.) “Sloboda sa veľmi často prezentuje ako bezohľadné vyhľadávanie rozkoše alebo nových zážitkov. To je však odsúdenie a nie oslobodenie! Pravá sloboda

jednotlivca – a zvlášť dieťaťa – nikdy neodsudzuje na nenásytnú túžbu po novotách. Vo svetle pravdy sa autentická sloboda prežíva ako rozhodná odpoveď na Božie „áno“ ľudstvu, pričom nás Boh volá, aby sme si vybrali – nie nerozvážne, ale cieľavedomo – všetko, čo je dobré, pravdivé a krásne. Keď sú rodičia strážcami takejto slobody, uvádzajú deti do hlbokkej radosti zo života.“ (Benedikt XVI.)

Adriana Lazorová ■

Len v milosti môžeš kráčať

Pán Ježiš hovorí: „Len moja milosť ťa zachráni. Vytrvaj v Božej milosti a dám ti za čím tvoje srdce túži. Kráčaj v ústrety k svojmu Pánovi, ktorý ťa prijíma. Buď mu vďačný za všetky dobrodenia, ktoré ti dáva. Verne plň svoje povinnosti a daj mi svoje srdce, ja chcem vložiť svojho ducha do teba, hovorí Pán Ježiš. Ja ťa očistím a ochránim od všetkých tvojich nepriateľov. Nechaj sa očistiť a viesť svojím Pánom, ktorý ťa potrebuje. Neuháňaj svojho ducha vo svojom tele. Buď svätú cirkev. Myslievaj často na môj kríž, na moje utrpenie a prijímaj ma často vo sviatosti do svojho srdca. Posil-

ňuj sa týmto pokrmom, aby si mohol odolať nepriateľovi. V našej slabosti a bezmocnosti je božia sila. Pán Ježiš hovorí – vyjdi zo stánku svojho tela, aby som mohol pôsobiť v tvojej duši. Tvoja viera a dôvera ťa privedie bližšie ku mne.“ Prijímajme všetky utrpenia ako dar. Každé utrpenie nás očisťuje od našich hriechov. Budme viac vnímaví na Svätého Ducha, ktorý v nás prebýva. Svetlo Božie nech zažiarí v každej temnote srdca. Nech je oslávený Ježiš Kristus v každej duši, ktorej sa dotknú Ježišove slová.

Kristus vstal zmŕtvych.

Mária Krajvanská ■

Milí dobráčikovia!

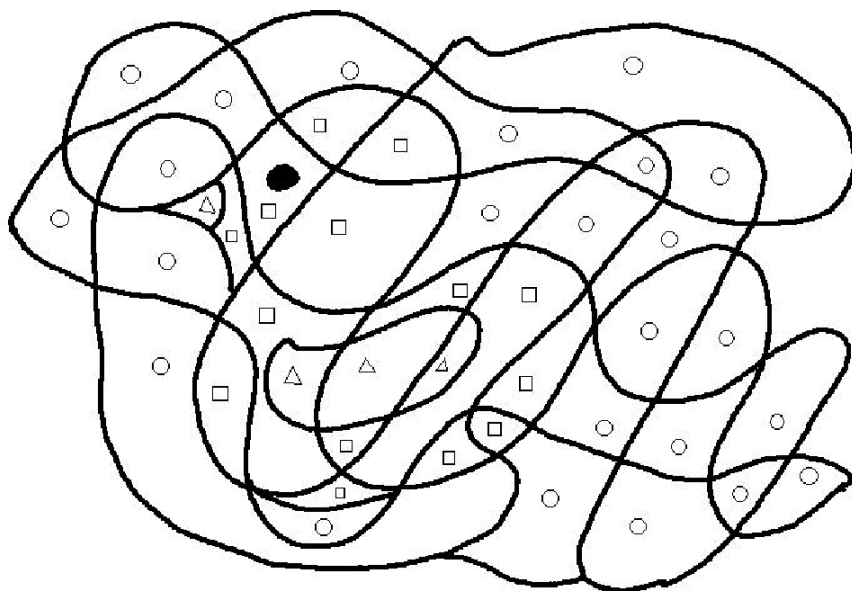
Je tu leto, ten dlho očakávaný čas ničnerobenia, alebo naopak plný zážitkov a dobrodružstva. Často sa sťažujeme: „To je nuda. To sa mi nechce.“ Tak rozprávame, keď činnosť alebo okolnosti sú nezaujímavé, jednoducho nás nebavia. Ja som však typ, ktorý sa nerád nudí, mňa nudí nuda. Nemôžem však povedať, že nerada oddychujem pri nejakej knihe či časopise, pri počúvaní hudby či rozhovore s priateľmi. Teším sa, keď mám stále niečo na práci, niekedy

si sama prácu vymýšľam. Ale čo už, my dospelí to robievame asi všetci. Prajem si, aby vaše prázdniny neboli prázdnyimi a aby ste prežili všeličo príjemné a pekné, aby ste ani raz nemuseli použiť slovo nuda. S vašimi zážitkami by ste sa mohli aj podeliť, aby sa aj tento náš a váš časopis nestal nudným, aby ste si v ňom i vy našli niečo, čo vás zaujme a pobaví.

Na prázdniny som vám pripravila niekoľko hádaniek či rébusov, aby ste sa nenudili.

Vymaluj si obrázok

□ žltá ○ modrá △ oranžová

Osemsmerovka

*Ako inak, dokonči ďalší výrok:
„Nenudí nás ten, ...“*

banán, fádnosť, futbal, hra, hudba, nápad, otrava, plán, plot, prázdnota, robiť, šach, tenis, torta, turistika, dar

N	N	Á	N	A	B	D	U	H
A	Á	K	O	T	O	F	A	R
K	H	P	L	O	T	Á	V	A
I	O	L	A	N	U	Ď	A	R
T	P	Á	B	D	P	N	R	O
S	O	N	T	Z	E	D	T	B
I	T	R	U	Á	N	S	O	I
R	E	B	F	R	O	Ť	R	Ť
U	U	J	E	P	S	M	T	E
T	E	N	I	S	Ť	Š	A	CH

Tajnička

Ak vylúštite tajničku, doplníte výrok Chiary Lubichovej:

„Ak by sa Boh stal majákom do nocí našich dní, nepoznali by sme...“

1. Najsvätejšiu Trojicu tvorí Otec, Syna a Duch ...
2. Pútnické miesto vo Francúzsku
3. Hlava rodiny
4. Tekutina, ktorá sa používa pri krste
5. Modlitba, ktorú nás naučil Pán Ježiš
6. Svätý, ktorý má sviatok 6. júna
7. Chudobná africká krajina, v ktorej pôsobia misionári
8. Priezvisko nášho pána farára
9. Prvý človek

1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					

farský informátor

Prvé sväté prijímanie 2009

V máji a júni tohto roku pristúpilo k prvému svätému prijímaniu v Markušovciach, Tepličke a Lieskovanoch 40 detí. V Markušovciach 30 detí, v Tepličke 4 a v Lieskovanoch 6 detí. Z Markušoviec to boli: Jakub Bohor, Emília Engelová, Bronislava Farkalínová, Jozef Grečko, Júlia Hamráková, Michaela Holečková, Monika Klučárová, Alexandra Koňaková, František Kuchár, Monika Kulaková, Anna Lazorová, Martina Mazúrová, Michal Melikant, Nikola Pechová, Pavol Tarbaj, Patrik Ferencák, Aneta Gyenesová, Natália Hvizdošová, Patrícia Kozáková, Alexandra Richnavská, Annamaria Salanciová, Alexandra Tekáčová, Ambróz Pecha, Monika Klempárová, Marián Kroščen, Lukáš Ščuka, Peter Polhoš, Cyril Tomko; z Tepličky Viktória Zekuciová, Mária Šlejzáková, Nikola Uhrínovská, Matej Hudran, z Lieskovan Matej Sopka, Matej Klučár, Štefan Kapusta, Katarína Jackaninová, Natália Tatárová, Frederika Franková.

Oprava vo farskej budove

Vo farskej budove boli taktiež vykonané potrebné rekonštrukcie. Konečne sa podarilo odstrániť zatekanie do dvoch miestností v podkroví. Následne ešte v jeseni roku 2008 bola uložená drevená plávajúca podlaha do dvoch miestností a na jar tohto roku bola uložená drevená plávajúca podlaha do ďalších dvoch miestností. Miestnosti boli taktiež vymalované. V kancelárii fary bola prasknutá stena (bolo vidieť až vonku), preto bola z vnútornej strany nahodená nová omietka so spevňujúcou sieťkou a následne bola kancelária vymalovaná. Nová drevená plávajúca podlaha bola daná aj do miestnosti pri kancelárii (kaplánka), ktorá bola tiež vymalovaná. V oprave farskej budovy bude potrebné pokračovať, nakoľko fara má už približne

25 rokov a viaceré veci už prirodzene prestávajú slúžiť.

Absolventská svätá omša Lucie Hamrákovej v Tepličke

V pondelok 25.5.2009 sa konala vo filiálnom kostole v Tepličke absolventská svätá omša Lucie Hamrákovej, ktorá ukončila II. stupeň hry na organ na Základnej umeleckej škole v Spišskej Novej Vsi. Svätú omšu celebroval pán farár Duda a na organe hrala Lucia Hamráková. Na svätej omši bola prítomná pani riaditeľka ZUŠ v SNV pani Mgr. Eva Šterbáková spolu s pani zástupkyňou Mgr. Alžbetou Matulkovou a s pánom zástupcom Tirpákom, ako aj triednou učiteľkou absolventky Katarínou Bottcherovou. Pri svätej omši spieval detský spevácky zbor ZUŠ, ktorému dirigovala naša absolventka. Po svätej omši Lucia Hamráková zahrála pre prítomných na organe Prelúdium h mol od C. Francka a Concerto h mol od J.G. Walthera.

Oprava vitráži na kostole sv. Michala v Markušovciach

Na návrh Farského úradu v Markušovciach pracovníci Krajského pamiatkového úradu v Košiciach navštívili markušovský kostol, aby sa vyjadrili k rekonštrukcii okien farského kostola sv. Michala archanjela v Markušovciach. Farský úrad v Markušovciach navrhoval pre štyri okná južnej strany presklenie, zo severnej strany bez presklenia z dôvodu zložitosti rekonštrukcie a na preklenie, ktoré by zabezpečovalo aj tepelnú izoláciu, aby sa netvoril priesvan, uložiť vitráž. Čo sa týka vitráži, farský úrad by dal prednosť novým námetom súvisiacim s kostolom (sv. Michal anchanjel, sv. Ján Nepomucký a podobne) alebo, ako druhú mož-

nosť, zachovať v spodnej časti vitráže aspoň rok ich rekonštrukcie a prípadne s uvedením mena darcu (vdovy a priateľov grófa Pála Mariássyho), čo by malo svoju historickú hodnotu.

Odborný prieskum na návrh Krajského pamiatkového úradu v Košiciach a so súhlasom Farského úradu v Markušovciach vykonal umelecký reštaurátor z Košíc Pavel Marják. Navrhuje zachovať pôvodnú vitráž (nie nové námety), čo bol aj názor pracovníkov Krajského pamiatkového úradu, ktorí zásadne odmietali nové námety a trvali na doterajšom výzore vitráži. Ale na druhej strane navrhuje vyhovieť návrhu Farského úradu v Markušovciach a presklíť okná južnej strany na zateplenie a vylúčenie priesvanu a na to osadiť vitráž. Taktiež navrhuje vyhovieť návrhu Farského úradu a označiť rok rekonštrukcie a podľa možnosti aj meno darcu v spodnej časti vitráže.

Terajší stav vitráži označuje ako kritický a na mnohých miestach je olovená sieť, v ktorej sú osadené sklenené farebné segmenty, je nielen už slabá, ale aj prelomená či potrhaná (niekde dokonca úplne chýba). Navrhuje z vonkajšej strany osadiť ocelovú sieť, ktorá by v budúcnosti chránila vitráže pred rozbitím hádzaním kameňov.

Týmto došlo k zhode medzi Krajským pamiatkovým úradom na jednej strane a Farským úradom v Markušovciach na druhej strane. Opravu vitráži schválila aj Hospodárska rada v Markušovciach potom, ako došlo k zhode a následne ju odobril aj Biskupský úrad v Spišskom Podhradí. Ostáva už len uzavrieť dohodu medzi Farským úradom v Markušovciach a darcom finančných prostriedkov a medzi Farským úradom v Markušovciach a firmou Patias Košice o realizácii rekonštrukčných prác. Podľa predbežného dohovoru práce by sa mohli rozbehnúť už v priebehu mesiaca júla tohto roku a štyri okná z južnej strany by sa mohli realizovať ešte tohto roku, okná severnej strany v priebehu budúceho roka.

-red-

Založené 1999

Prvé sv. prijímanie

Prvoprijímajúce deti, Markušovce 2009 - foto: J. Griger

Foto: R. Gyenes

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: Adriana Lazorová, Peter Lazor, Lýdia a Michal Bušovský a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková spolupráca: Texty neprešli jazykovou úpravou. Odborný konzultant: Prof. ThDr. Ján Duda, PhD., Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk. <http://www.pokojadobro.sk> Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

www.pokojadobro.sk